

SAMTÖK SVEITARFÉLAGA Á NORÐURLANDI VESTRA

Ályktanir 20. ársþings SSNV

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, samþykkir eftirfarandi ályktanir í sem allar miða að eflingu byggða og bættra búsetuskilyrða á Norðurlandi vestra.

Almenn ályktun um stjórnsýslulegt forræði byggðamála.

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, leggur áherslu á að stjórnsýslulegt forræði byggðamála verði færð til Innanríkisráðuneytisins vegna náinna tengsla við málaflokka þess ráðuneytis, m.a. samgöngu og sveitarstjórnarmála. Vísað er til stefnuyfirlýsingar ríkisstjórnar frá maí 2009, um að unnið verði á kjörtímabilinu að víðtækri breytingu stjórnsýslunnar með fækkun ráðuneyta og sameiningu málaflökk, m.a. með stofnun nýs ráðuneytis sveitarstjórnar, samgöngu og byggðapróunar. Þá er einnig minnt á ályktun landsþings Sambands Íslenskra sveitarfélaga frá árinu 2010 um að byggðamálin verði á forræði innanríkisráðuneytisins vegna náinna tengsla við sveitarstjórnarstigið. Ekki er síður mikilvægt í þessu samhengi, að á sama tíma hafa stjórnvöld unnið að áætluninni Ísland 20/20, Sóknaráætlun fyrir atvinnulíf og samfélag. Þar er sett að markmiði einföldun og samþætting áætlana stjórnvalda og efling á samstarfi stjórnsýslustiga og stofnana þeirra. Stofnað hefur verið til stýrinets Stjórnarráðsins í þessum tilgangi og komið á samstarfi við sveitarstjórnarstigið um gerð Sóknaráætlunar landshluta árin 2012-2020. Forsætisráðuneyti og innanríkisráðuneyti hafa verið í forystu um framkvæmd þessarar vinnu en innanríkisráðuneyti er með ábyrgð á umsýslu málsins.

Framangreind vinna hefur leitt fram að byggðamál snertir flest verkefni stjórnsýslu ríkis og sveitarfélaga en um leið vöntun á skilgreiningu verkefnisins og hvar samþætting þess fari fram. Ríkisstjórnin hefur í minnisblaði dags. 22. júní 2012, um útfærslu Sóknaráætlunar landshluta árin 2012-2020, sett fram nálgun á viðfangsefninu með skilgreiningu á hugtakinu byggðamál; Byggðamál eru öll þau viðfangsefni sem hafa áhrif á lífsgæði og samkeppnishæfni landshluta, s.s. búsetu, atvinnu og nýsköpun. Þau snúa að eflingu samfélaga, félagsauðs, atvinnulífs, menntunar, menningar, velferðarmála, samgangna og fjarskipta.

Samgöngumál

20. ársþing SSSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, leggur þunga áherslu á að áfram verði unnið að uppbyggingu vegakerfisins á Norðurlandi vestra og mótmælir harðlega því afskiptaleysi sem landshlutanum er sýndur þegar kemur að nýframkvæmdum í Samgönguáætlun 2011-2022. Áherslur sveitarstjórnarmanna á Norðurlandi vestra hafa mörg undanfarin ár miðað að því að byggja upp greiðari samgöngur innan svæðis, m.a. með viðhaldi núverandi vegakerfis og stækkun vinnusóknarsvæða að leiðarljósi. Aukin umferð ferðamanna kallar víða á úrbætur á héraðsvegum af öryggissjónarmiðum og því er mikilvægt að horfa sérstaklega til þess að héraðs- og tengivegir verði lagðir bundnu slitlagi.

Þá telur þingið mikilvægt að innanlandsflug til Sauðárkróks hefjist að nýju.

Þingið beinir því til Innanríkisráðherra að eftirfarandi framkvæmdir á Norðurlandi vestra verði settar á samgönguáætlun:

- ✓ **Pverárfjallsvegur.** Endurbygging Skagastrandarvegur frá Þjóðvegi 1 að Höskuldsstöðum. Jafnframt verði lokið gerð vegarins á Sauðárkróki.
- ✓ **Héraðs- og tengivegir.** Afar brýnt er að stórbæta viðhald héraðs- og tengivega í Húnavatnssýslum og Skagafirði og þeir lagðir bundnu slitlagi. Það er óskiljanlegt hve hagsmunir íbúa Norðurlands vestra hafa algjörlega verið fyrir borð bornir við úthlutun fjármuna til viðhalds og nýframkvæmda héraðs- og tengivega. Jafnframt vekur það furðu að ekki skuli vera fyrirsjáanleg breyting þar á. Þingið krefst þess að fjármunir til héraðs- og tengivega á starfssvæði SSSNV verði stórauðnir í nágildandi samgönguáætlun.
- ✓ Eftirfarandi framkvæmdir eru áherslur ársþingsins árána 2012-2014.
 - **Vatnsnesvegur 711**
 - **Miðfjarðavegur 704**
 - **Svínvetningabraut 731**
 - **Skagavegur 745**
 - **Skagafjarðarvegur 752**
 - **Reykjastrandarvegur 744**
- ✓ **Þjóðvegur 1.** Áfram verði unnið að viðhaldi og breikkun þjóðvegur 1 um Húnavatnssýslur.
- ✓ **Vegstæði um Holtavörðuheiði.** Nú þegar verði hafnar athuganir á lækkun vegstæðis þjóðvegur 1 um Holtavörðuheiði og sú framkvæmd sett á samgönguáætlun.

Ársþingið beinir því til þingmanna kjördæmisins að beita sér fyrir að þessar framkvæmdir nái fram að ganga sem fyrst.

Þingið mótmælir einnig harðlega einhliða ákvörðun Vegagerðarinnar um niðurfellingu vega af vegaskrá, m.a. á Hvammstanga, Blönduósi og Hofsósi og hvetur Vegagerðina til þess að endurskoða þá ákvörðun nú þegar.

Almenningssamgöngur

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, fagnar þeim breytingum sem gerðar hafa verið á skipulagi almenningssamgangna með samningum SSNV og Vegagerðarinnar. Samningurinn gefur sveitarfélögunum kost á þróun almenningssamgangna sem m.a. hafi að markmiði að tengja saman byggðarlög innan landshlutans sem skapar nýja möguleika fyrir framhaldsskólanemendur og stækkun vinnusóknarsvæða. Þingið hvetur stjórnvöld til þess að styðja við sveitarfélögin á Norðurlandi vestra, með auknum fjárveitingum, í áframhaldandi þróun kerfisins. Þingið beinir því jafnframt til Vegagerðarinnar að ráðast nú þegar í lagfæringar á aðstöðu, m.a á gatnamótum Þjóðvegur 1 og Hvammstangavegar, þannig að öryggi á skiptistöðum verði tryggt.

Málefni sveitarfélaga.

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, leggur áherslu á, að mikið og náið samstarf ríkis og sveitarfélaga fari fram á þeim nótum að þar fari tvö sjálfstæð stjórnisýslustig. Þingið leggur þunga áherslu á að ekki verið ráðist í neinar þær breytingar á regluverki Jöfnunarsjóðs sem skert geta framlög til sveitarfélaga á Norðurlandi vestra.

Þingið minnir á að sveitarfélögin á Norðurlandi vestra hafa um árabíl glímt við tekjusamdrátt og fólksfækkun. Ársþingið leggur áherslu á að ríkið endurgreiði sveitarfélögum hækkun tryggingargjalds. Þingið mótmælir harðlega skerðingu aukaframlags til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga og krefst þess að það renni áfram til þeirra sveitarfélaga sem framlagið var upphaflega ætlað til.

Þingið leggur áherslu á að fjölgað verði undanþáguákvæðum vegna endurgreiðslu virðisaukaskatts. Bendir þingið í því samhengi á endurgreiðslu virðisaukaskatts vegna fráveituframkvæmda, kaupa á slökkvibúnaði og eyðingar refa og minka.

Fjarskiptamál.

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, fagnar þeim áföngum sem náðst hafa í bættum fjarskiptum á Norðurlandi vestra, þó enn megi betur gera. Ennþá búa byggðarlög, m.a við utanverðan Skaga, við afar ótryggt fjarskiptasamband og krefst þingið þess að stjórnvöld bregðist við með tafarlausum úrbótum.

Þingið leggur ríka áherslu á að stjórnvöld beiti sér fyrir jöfnun verðlagningar á gagnaflutningum og háhraðatengingum til allra landsmanna. Um er að ræða óþolandi samkeppnislega mismunun fyrir fyrirtæki og stofnanir á landsbyggðinni og því er afar brýnt að stjórnvöld komi strax fram með tillögur til þess að leiðrétta þennan mismun.

Atvinnumál.

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, leggur áherslu á eftirfarandi þætti í atvinnumálum:

- ✓ Að tafarlaust verið ráðist í stækkun Blönduvirkjunar og orkuframleiðsla virkjunarinnar verði nýtt til atvinnuuppbyggingar á svæðinu eins og stjórnvöld gáfu fyrirheit um á sínum tíma. Þingið skorar á stjórnvöld að beita sér sérstaklega fyrir því að áform um uppbyggingu iðnaðar nái fram að ganga á starfssvæði samtakanna.
- ✓ Mikilvægt er að tryggja stöðugleika og framþróun í rekstrarumhverfi sjávarútvegs og landbúnaðar sem eru grunnstoðir atvinnulífs á Norðurlandi vestra. Þingið leggur þunga áherslu á að hagsmunir sjávarútvegs og landbúnaðar verði tryggðir í hvívetna.
- ✓ Strandveiðar hafa sannað gildi sitt og haft jákvæð áhrif. Mikilvægt er að þróa það kerfi áfram. Þá er einnig mikilvægt að byggðastuðningur í gegnum línuvöðning og byggðakvóta verði áfram til staðar.
- ✓ Að hækkun virðisaukaskatts á gistingu verði tekin til endurskoðunar. Stuttur aðlögunartími gerir ferðaþjónustufyrirtækjum mjög erfitt fyrir varðandi verðlagningu sinnar þjónustu. Því er mikilvægt að boðaðar hækkunir virðisaukaskatts á gistingu verði dregnar til baka og fram fari víðtækt samráð við hagsmunaaðila um breytingar á skattaumhverfi greinarinnar.
- ✓ Flutningskostnaður er landsbyggðarskattur og því er afar brýnt að tillögur um jöfnun flutningskostnaðar nái strax fram að ganga. Þá telur þingið að taka þurfi skattlagningu á eldsneyti til endurskoðunar því hátt eldsneytisverð hefur nú þegar haft neikvæð áhrif, m.a. á ferðaþjónustu og framleiðslukostnað fyrirtækja á landsbyggðinni.
- ✓ Fjármagn verði tryggt til þeirra verkefna sem lögð voru til í skýrslu Norðvesturnefndar og hugað verði sérstaklega að þeim tillögum sem ekki náðu fram að ganga innan nefndarinnar. Þá verði tryggt að þau verkefni sem ýmsar stofnanir fengu fjárveitingu í, gegnum NV nefnd, verði staðsett í landshlutanum.
- ✓ Að tryggt verði að þær breytingar sem gerðar hafa verið á vinnulagi fjárlaganefndar skerði ekki framlög til þeirra verkefna á Norðurlandi vestra sem fengið hafa stuðning nefndarinnar.
- ✓ Starfsemi landshlutasamtaka og atvinnuþróunarfélaganna verði tryggð. Þingið leggur áherslu á að SSNV verði leiðandi í boðaðri endurskoðun á stoðkerfi atvinnulífsins í landshlutanum og bendir í því sambandi á markmið Sóknaráætlunar landshluta um aukin áhrif sveitarfélaga og aðila í héraði í svæðisbundinni stefnumótun.
- ✓ Að aðgengi fyrirtækja á landsbyggðinni að fjármagni á samkeppnishæfum kjörum verði tryggt, m.a. í gegnum lánasvið Byggðastofnunar og aðrar bankastofnanir í landinu.

Í náttúruhamförum af völdum óveðurs, sem gekk yfir Norðurland þann 10. september 2012, urðu bændur á Norðurlandi vestra fyrir umtalsverðu tjóni sem enn hefur ekki verið lagt mat á að fullu. Þingið skorar á stjórnvöld að tryggja Bjargráðasjóði fjármagn til þess að bæta bændum það tjón sem þeir urðu fyrir í hamförunum

Veiðigjald

20. ársþing SSSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, lýsir yfir áhyggjum af áhrifum veiðigjalds á fyrirtæki, einstaklinga og sveitarfélög á Norðurlandi vestra. Minnt skal á að undanfarin ár hefur svæðið mátt búa við samdrátt á ýmsum sviðum. Stórfelld gjaldtaka á fyrirtækjum í sjávarútvegi er því bein aðför að stöðu Norðurlands vestra. Þingið krefst þess einnig að sjávarbyggðir njóti réttlátar hlutdeildar í hverri þeirri gjaldtöku sem lögð verður á greinina og bendir á að samkvæmt fjárfestingaáætlun ríkisstjórnarinnar eru engar framkvæmdir, sem fjármagnaðar eru af veiðigjaldi, fyrirhugaðar á Norðurlandi vestra næstu árin.

Umhverfis- og náttúruverndarmál.

20. ársþing SSSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, útrekar fyrri ályktun um mikilvægi þess að ríkisvaldið komi að uppbyggingu hálendismiðstöðvar á Hveravöllum. Ársþingið skorar á ríkisvaldið að veita auknu fjármagni til eyðingar refa og minka, þar sem framlög til þessa verkefnis eru með öllu óviðunandi. Fjölgun minka og refa hefur mjög skaðleg áhrif á lífríki í landinu og edlilegt er að ríkið komi sem fyrir að málaflokknum með sveitarfélögum. Þingið hvetur til þess að sveitarfélögum og stofnunum þeirra verði falin aukin verkefni og sjálfsstjórn á sviði svæðisbundinna málefna í umhverfismálum og umhverfiseftirliti.

Rannsóknir, mennta- og menningarmál.

20. ársþing SSSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, hvetur stjórnvöld til að nýta þau tækifæri sem felast í eflingu Háskólans á Hólum. Kjarnagreinar skólans, þ.e. fiskeldi, ferðaþjónusta og hestamennska, munu gegna stóru hlutverki í uppbyggingu atvinnulífs og sköpun nýrra starfa og því er afar brýnt að styðja við og efla enn frekar háskólanám í þessum greinum.

Ársþingið áréttar mikilvægi þess að fjárframlög til Fjölbrautaskóla Norðurlands vestra verði í samræmi við þá starfsemi sem þar fer fram. Þingið útrekar einnig fyrri ályktun þar sem menntamálaráðherra er hvattur til þess að horfa til þeirra möguleika sem gætu falist í að gera skólann leiðandi á ákveðnum sviðum verknáms og sækja þannig fram á eigin styrkleika, m.a með áframhaldandi þróun dreifnáms. Þingið fagnar stuðningi stjórnvalda við uppbyggingu dreifnáms í Húnaþingi vestra í gegnum Sóknaráætlun landshluta.

Þingið telur mikilvægt að styðja áfram við uppbyggingu rannsókn- og þekkingarsetra, m.a. Biopol, Versins, Þekkingarseturs á Blönduósi, Rannsóknarseturs HÍ á Norðurlandi vestra og Selaseturs Íslands, sem þegar hafa sannað gildi sitt.

Þingið telur mikilvægt að áfram verði tryggt fjármagn til þeirra fjölmörgu menningarverkefna sem verið hafa í þróun og uppbyggingu á Norðurlandi vestra.

Farskólinn – miðstöð símenntunar og fjarnámsverin gegna afar þýðingarmiklu hlutverki fyrir fyrirtæki, atvinnulíf og fjarnámsnema á framhalds- og háskólastigi í smærri byggðarlögum. Ársþingið skorar á menntamálaráðherra að beita sér fyrir þátttöku ríkisins í rekstri fjarnámsvera og standa með öflugum hætti að baki símenntunarmiðstöðvum. Þingið krefst þess að fundinn verði sanngjörn kostnaðarskipting um tónlistarnám á framhaldsskólastigi hið fyrsta.

Heilbrigðismál

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, leggur áherslu á að íbúum Norðurlands vestra verði tryggð góð og fjölbreytt heilbrigðisþjónusta í heimabyggð. Ekki er ásættanlegt, vegna öryggissjónarmiða og kostnaðar, að íbúar Norðurlands vestra þurfi að ferðast um langan veg til að sækja heilbrigðisþjónustu. Fráleitt er að ríkið velti kostnaði á íbúa með þessum hætti.

Þingið beinir því til velferðarráðherra að hverjar þær breytingar sem kunna að verða gerðar á skipulagi rekstrar heilbrigðisstofnana á Norðurlandi vestra miði að því að efla stofnanirnar og standa vörð um það góða starf sem þar er unnið. Tekið verði mið af vilja heimamanna við allar breytingar. Rekstur bráðarýma er órjúfanlegur hluti af starfsemi heilbrigðisstofnana og gríðarlegt öryggismál.

Árþingið krefst þess að slegið verði styrkari stöðum undir heilbrigðisstofnanir á svæðinu og að niðurskurður undanfarinna ára verði leiðréttur.

Opinberar stofnanir

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, minnir á að á undanförunum árum hefur verið byggð upp starfsemi opinberra stofnana á Norðurlandi vestra. Má þar nefna Fæðingarorlofsjóð, Innheimtumiðstöð sekta og sakarkostnaðar, Atvinnuleysisstryggingasjóð, Byggðastofnun og starfsstöð Íbúðalánasjóðs. Starfsemi þessara stofnana hefur verið til mikillar fyrirmyndar og sýnir að starfsemi opinberra stofnana geti dafnað á landsbyggðinni. Þingið lýsir yfir áhyggjum af áformum af boðaði lokun meðferðarheimilisins í Háholti í Skagafirði og skorar á Velferðarráðherra að endurskoða þau áform í góðri samvinnu við heimamenn.

Árþingið krefst þess að starfsemi opinberra stofnana á Norðurlandi vestra verði tryggð og kannaðir möguleikar á frekari eflingu þeirra, m.a. með tilfærslu starfa og staðsetningu nýrra verkefna. Árþingið fagnar ákvörðun um að Norðurland vestra sé skilgreint sem sérstakt lögreglu- og sýslumannsumdæmi.

Árþingið leggur áherslu á að sveitarfélög utan höfðaborgarsvæðisins hafi fulltrúa í stjórnnum og nefndum þeim er fjalla um opinbera stjórnsýslu og þjónustu í landinu. Þingið beinir því sérstaklega til Sambands íslenskra sveitarfélaga að hugað verði betur að aðkomu sveitarfélaga á landsbyggðinni að ákvarðanatöku og nefnda- og stjórnarstörfum á vettvangi þess.

Niðurgreiðslur til húshitunar

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, skorar á þingmenn Norðvesturkjördæmis að standa vörð um niðurgreiðslur til húshitunar. Þingið telur að hækka þurfi fjárlagaliðinn verulega við gerð fjárlaga fyrir árið 2013 og þarf hann að nema 1.200 mkr að lágmarki.

Þingið bendir á að á sama tíma og raforkuverð hefur hækkað verulega hefur fjárlagaliðurinn, og þar með taldar niðurgreiðslurnar, staðið í stað.

Þingið telur niðurgreiðslurnar afar mikilvægt byggða- og réttlætismál. Húshitunarkostnaður með rafkyndingu er mjög hár í samanburði við jarðvarmaveitur. Sá munur hefur farið vaxandi með verulegum hækkunum raforkuverðs á undanförunum misserum. Þingið fagnar þeim breytingum að hækka endurgreiðslustyrki vegna lagningu nýrra hitaveitna úr 8 árum í 12 en minnir jafnframt á nauðsyn þess að fjármagn fylgi þessum breytingum.

Lagning hitaveitna

20. ársþing SSNV, haldið á Skagaströnd 12.-13. október 2012, hvetur til þess að stutt verði við uppbyggingu hitaveitna á Norðurlandi vestra til jöfnunar lífskjara og að sveitarfélögum sem standa fyrir lagningu hitaveitna verði ekki gert að greiða sérstakt auðlindagjald vegna þeirra.

Ársþingið fagnar stuðningi stjórnvalda við lagningu hitaveitu frá Reykjum til Skagastrandar í gegnum Sóknaráætlun landshluta.

Þá skorar þingið á forsætisráðuneytið að greiða fyrir því að Húnaþingi vestra verði tryggður nýtingarréttur á jarðhitasvæðinu á Reykjum í Hrútafirði til lagningar hitaveitu í dreifbýli og einnig verði Sveitarfélaginu Skagafirði tryggður nýtingarréttur af jarðhitasvæðinu á Reykjahóli til lagningar hitaveitu í Fljótum.